

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТНПУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
30 квітня 2026 року

УДК 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти РДГУ (протокол №7 від 26 травня 2026 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (30.04.2026 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Г.Р. Гавришак, О.А. Герасименко, Ю.В. Фещук, Н.В. Симонович, Н.В. Дупак, О.І. Шурин, В.М. Трофімчук, Л.С. Хилько. Рівне: РДГУ, 2026. 94 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 30 квітня 2026 року на кафедрі технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки РДГУ спільно з працівниками Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка та Рівненського міського центру творчості учнівської молоді.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25 травня 2026 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, ТНПУ,
РМЦТУМ, 2026

УДК 37:331(07):336

*Юрій ФЕЩУК,
канд. педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)
Ангеліна НИКОНЧУК,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Фінансова грамотність у сучасних умовах виступає однією з ключових компетентностей особистості, що забезпечує її здатність ефективно функціонувати в економічному середовищі. Вона охоплює сукупність знань, умінь, навичок і ціннісних орієнтацій, необхідних для прийняття обґрунтованих фінансових рішень, управління власними ресурсами та відповідальної поведінки у сфері фінансів. Актуальність її формування зумовлена соціально-економічними трансформаціями, розвитком фінансових ринків і цифровізацією фінансових послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Рівень сформованості фінансової грамотності учнів старших класів залишається недостатнім, що зумовлено низкою чинників [3]. Спостерігається переважання теоретичного підходу до викладання економічних знань, тоді як практична складова часто залишається поза увагою. Учні здебільшого володіють окремими поняттями, але мають труднощі із застосуванням їх у реальних життєвих ситуаціях. Недостатньо сформованими є навички планування особистого бюджету, аналізу витрат і доходів, оцінювання фінансових ризиків, що свідчить про потребу вдосконалення методів навчання.

Фрагментарність формування фінансової грамотності в освітньому процесі також негативно впливає на її рівень. Фінансові питання розглядаються у межах різних навчальних предметів без належної інтеграції, що не забезпечує системного підходу до формування відповідної компетентності. Відсутність чітко визначеної методики та недостатнє використання практикоорієнтованих завдань знижують ефективність освітнього процесу.

Значний потенціал для розвитку фінансової грамотності мають уроки технологій, які орієнтовані на практичну діяльність учнів. У процесі виконання навчальних завдань створюються умови для застосування знань у реальних або наближених до реальних ситуаціях. Планування виготовлення

виробів, визначення необхідних ресурсів, розрахунок витрат і оцінювання результатів діяльності безпосередньо пов'язані з формуванням фінансових умінь. Такий підхід сприяє розвитку економічного мислення, формуванню відповідального ставлення до ресурсів і усвідомленню значущості фінансової грамотності.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у визначенні теоретичних засад розвитку фінансової грамотності учнів старших класів у процесі технологічної освіти з акцентом на можливості проектної діяльності, зокрема використання навчальних міні-проектів.

Завдання дослідження передбачають теоретичний аналіз сутності фінансової грамотності, виявлення потенціалу технологічної освіти для її формування, визначення ролі навчальних міні-проектів у розвитку фінансових умінь та обґрунтування доцільності інтеграції фінансового змісту в навчальні проекти технічного спрямування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова грамотність розглядається як інтегративне утворення, що має складну структуру та включає взаємопов'язані компоненти [1]. Когнітивний компонент передбачає засвоєння знань про фінансові процеси, грошовий обіг, банківську систему, податки, інвестиції та інші економічні явища. Діяльнісний компонент відображає здатність застосовувати ці знання на практиці, здійснювати фінансові розрахунки, планувати бюджет, аналізувати доходи та витрати, оцінювати фінансові ризики. Ціннісно-мотиваційний компонент визначає ставлення особистості до фінансової діяльності, рівень її відповідальності, готовність до раціонального використання ресурсів та прагнення до фінансової самостійності. У сукупності ці компоненти формують основу фінансової поведінки, яка проявляється у здатності приймати зважені рішення та контролювати власні витрати.

Особливо ефективним засобом розвитку фінансової грамотності є використання навчальних міні-проектів. Вони забезпечують поєднання теоретичних знань і практичної діяльності, створюють умови для активної участі учнів у навчальному процесі та сприяють розвитку їхньої самостійності. У процесі виконання міні-проектів учні залучаються до вирішення практичних завдань, пов'язаних із плануванням витрат, визначенням собівартості продукції, встановленням ціни, аналізом ефективності діяльності.

Навчальні міні-проекти сприяють формуванню всіх компонентів фінансової грамотності [2]. Засвоєння фінансових знань відбувається в контексті їх практичного застосування, що підвищує рівень їх розуміння. Формуються вміння здійснювати фінансові розрахунки, планувати діяльність і приймати обґрунтовані рішення. Розвивається відповідальне ставлення до фінансових ресурсів, формується мотивація до їх раціонального використання. Водночас формується досвід фінансової поведінки, що має

важливе значення для підготовки учнів до самостійного життя.

Використання міні-проектів сприяє розвитку критичного мислення, уміння аналізувати інформацію, порівнювати альтернативні варіанти та обирати найбільш доцільні рішення. Важливим є також розвиток комунікативних навичок, оскільки виконання проектів часто передбачає роботу в групах. Учні навчаються співпрацювати, розподіляти обов'язки, нести відповідальність за спільний результат, що має важливе значення для їх соціалізації [4].

Практична спрямованість навчальних міні-проектів забезпечує наближення освітнього процесу до реальних умов життя. Учні отримують можливість моделювати економічні ситуації, які виникають у повсякденній діяльності, що сприяє формуванню життєвих компетентностей. Такий підхід відповідає сучасним вимогам освіти, орієнтованої на підготовку особистості до активної участі в економічному житті суспільства.

Ефективність використання навчальних міні-проектів залежить від дотримання певних педагогічних умов. Важливими є практична значущість завдань, чітка організація діяльності, забезпечення самостійності учнів, використання міжпредметних зв'язків та організація рефлексії результатів. Значну роль відіграє професійна компетентність учителя, його здатність створювати умови для активної навчальної діяльності та спрямовувати її на досягнення поставлених цілей.

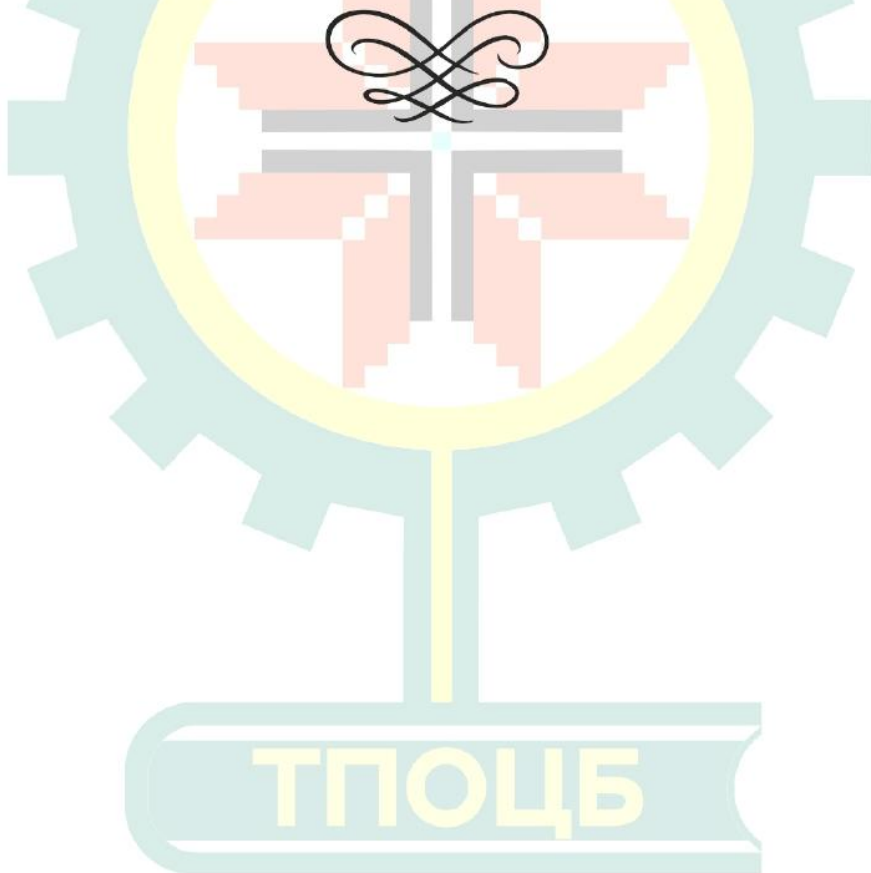
Висновки з даного дослідження. Сучасні умови розвитку суспільства зумовлюють необхідність формування не лише базової фінансової грамотності, а й цифрової фінансової компетентності. Активне використання електронних платіжних систем, онлайн-банкінгу та інших цифрових сервісів вимагає від учнів відповідних знань і навичок. Інтеграція цифрових технологій у процес виконання міні-проектів розширює можливості навчання та сприяє формуванню комплексних компетентностей.

Таким чином, розвиток фінансової грамотності учнів старших класів є важливим завданням сучасної освіти, що потребує використання ефективних педагогічних підходів. Застосування навчальних міні-проектів на уроках технологій забезпечує інтеграцію знань і практичної діяльності, сприяє формуванню фінансових умінь і навичок, розвитку відповідального ставлення до ресурсів і підготовці учнів до самостійного життя. Такий підхід відповідає вимогам компетентної освіти та має значний потенціал для підвищення якості освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Виговська, О. А., Кириленко, Н. П., & Литвинчук, І. В. (2025). Фінансова грамотність як чинник формування управлінських рішень для сталого розвитку. *Економіка, управління та адміністрування*, (4 (114)), С. 109-116. [https://doi.org/10.26642/ema-2025-4\(114\)-109-116](https://doi.org/10.26642/ema-2025-4(114)-109-116)

2. Барадія Н. Застосування основних форм і методів у вивченні курсу «Фінансова грамотність» у гімназії. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2018. Вип. 8(1). С. 179-187. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2018_8\(1\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2018_8(1)_19)
3. Ярова Ю. М. Фінансова грамотність населення та розвиток національної економіки // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Івано-Франківськ. 2024. Т. 2. № 20. С. 61-68. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/2419>
4. Яцук С. М., Коберник О. М. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання. Умань : Вид-тво УДПУ ім. П. Тичини : науково-дослідна лабораторія, 2001. 80 с.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.</i> Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій: теоретичне обґрунтування змісту та організаційно-педагогічні умови викладання.	3
<i>Дороніна А.</i> Формування дизайнерського мислення вихованців у гуртку бісероплетіння як складова технологічної освіти.	8
<i>Дупак Н., Лісова С.</i> Якість професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи як головний пріоритет навчання у вищому навчальному закладі.	11
<i>Дупак Н., Мельник (Копняк) К.</i> Формування творчих здібностей учнів старших класів на заняттях з предмету «Технології».	14
<i>Івашко О., Лешкевич М.</i> Впровадження систем автоматизованого проектування (CAD) у процес підготовки фахових молодших бакалаврів технічного профілю.	17
<i>Козіброда С., Білик О.</i> Етапи розробки методики навчання веб-прототипування в умовах цифровізації фахової передвищої освіти.	20
<i>Козяр М., Фещук Ю.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутнього вчителя технологій у цифровому освітньому середовищі.	24
<i>Куришко К.</i> Інноваційні підходи до застосування методів перетворювальної діяльності на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.	27
<i>Лісова С., Дупак Н.</i> Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	34
<i>Лісова С., Дуць А.</i> Проектна діяльність як основа формування технологічної компетентності здобувачів освіти у 6-му класі на уроках з технологій.	38
<i>Лісова С., Лаврюк О.</i> Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей в учнів старших класів на заняттях технологій.	40
<i>Мазур І.-С., Андруневчин М.</i> Графічний аналіз візуального вебконтенту у підготовці студентів фахових коледжів.	44
<i>Неплюхіна Н.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутніх фахівців автотранспортної галузі.	47
<i>Сасюк З.</i> Інтеграція засобів AUTOCAD у процес викладання нарисної геометрії при побудові перерізів і розгорток багатогранників.	50
<i>Симонович Н.</i> Формування підприємницької компетентності у майбутніх фахівців сфери обслуговування.	58
<i>Симонович Н., Кроль О.</i> Адаптація підготовки вчителя технологій до умов нової української школи (НУШ).	61
<i>Трофімчук В., Барсуков В.</i> Теоретичні та психофізіологічні аспекти формування навичок безпечної праці з інструментами на уроках технологій.	64

Трофімчук В, Коваль Д. Структурні компоненти технологічної компетентності учнів 8-9 класів у процесі вивчення предмета «Технології».	67
Фещук Ю., Воят А. Теоретичні аспекти формування правової свідомості старшокласників у контексті технологічної освіти.	70
Фещук Ю., Глабець А. Дидактичний потенціал 3D-друку у процесі розвитку технічного мислення старшокласників.	73
Фещук Ю., Гусар Ю. Теоретичні засади застосування стандартів ISO у процесі навчання технологій учнів 10-11 класів.	76
Фещук Ю., Никончук А. Теоретичні засади розвитку фінансової грамотності учнів старших класів на уроках технологій.	79
Шурин О. Оптимізація змісту і форм професійної підготовки фахівців технологічної освітньої галузі в контексті імплементації освітніх реформ.	83
Шурин О., Яковлев А. Теоретичні засади формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій засобами проєктів із вторинної переробки матеріалів.	87
Яловенко Л. Цифровізація графічної підготовки та дизайну в професійній освіті як інструмент євроінтеграції.	90

ТПОЦБ

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(30 квітня 2026 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Галина Романівна Гаврищак,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Юрій Вікторович Фецуц,
Наталія Василівна Симонович,
Надія Василівна Дупак,
Олена Іванівна Шурин,
Володимир Миколайович Трофімчук,
Любов Степанівна Хилько*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 19.03.2026 р. Підписано до друку 26.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк струменевий. Ум. друк. арк. 6,21. Обл. вид. арк. 4,55.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)